

מזמור שיר חנוכת הבית לדוד / פרק ל'

בזמן החשמונאים - חנכו אף הם את המזבח שטיהרו שיפצו

המקדש ולכן מזמור זה נאמר - בחנוכה להקביל לחנוכת

ביהמ"ק שנעשתה בימי דוד ע"י שלמה בנו

ידוע, שכל ענין נס חנוכה – שנמצא פך שמן זית טהור בביהמ"ק, לפי כמות השמן יכל להספיק לבעור רק ליום אחד, והשמן הספיק לשמונה ימים.

השאלה - מובא בגמרא - שטומאה מותרת בציבור - ז"א כאשר אין ברירה, מותרבציבור להשתמש בשמן טמא! ומדוע בכל אופן המתינו ישראל לחנוכת ביהמ"ק, עד שנמצא שמן טהור?

חג חנוכה - ל' חינוך חינוך הוא בדבר הטהור ביותר בעמ"י ועליו מושתת כל המשך קיומו של עמ"י, חינוך אסור בדבר טמא, לכן - חפשו את השמן זית זך - והטהור, דווקא בכדי ללמד את כל עמ"י שמציאת חינוך חייב להיות הכל טהור זך ואין אפילו פתח לטומאה.

ובפרק זה נלמד את יסודות החינוך לבית היהודי. וחג החנוכה ל' חינוך, בחג זה ניתן לרכוש כלים להצלחת החינוך מזמור זה חיברו דוד המלך בכדי שיאמרוהו הלויים בעת חנוכת הבית המקדש ובהמשך אנו מוצאים חויות חיים, ישועה, הצלה, ניסיון והצלחה בהם ה' חנן את כל אלה שעבדו לו באהבה.

כאשר נתבונן ונבין מהיא המהות העיקרית של ביהמ"ק אשר מטרתו להביא קירבת ה' אלינו, יחסי אהבה שבין המקום לאדם ואת שאיפת התרוממותו של האדם אל ה'.

תוכן הפרק: הכוחות הרוחניים - חנוכת בית המקדש, החומרניים – חויות וניסים: מתאחרים להעלות רצון ה' ולקיים בפני ה' ולקיים את כל הנאמר בתורה.

וברור, כאשר ביקש דוד המלך לבנות את ביהמ"ק, כל זאת באה מתחושת קרבת אלוקים, הדרכתו, הנהגתו והשגחתו על כולם ללא מגבלות כפי שהבחין בה דוד בחיו.

ביאורי המילים:

א. חנוכת הבית לדוד - והרי ידוע לנו כי ביהמ"ק נבנה ע"י שלמה בנו, אך הביצוע והצווי היה ע"י דוד המלך כל הפרטים והדקדוקים בבניית ביהמ"ק ע"י דוד נעשה ולכן ראוי להקרא מזמור שיר חנוכת הבית לדוד.

ב. דילתני - שורש ד.ל.ה - שאב הוראתנו הרמת דבר והנחתו מהעומק וכך נשאב, נמצא חיזוק מלמעלה. נלמד על גודל חסדו של הקב"ה אשר מיטיב עמנו מידי רגע ברגע כביטוי דילתני, אתה שואב אותי - מרומם אותי, כל אומות העולם מוצאים אצ חיזוקם בארץ מתחת, אולם אנו עמ"י רק בשמים ממעל - אצל ה', ולכן יש להודות ולרומם לה' על כל החסד אשר גמלתו.

ולא שמחת אויבי לי - בלעדיך היו האויבים מריעים עלי' בנצחון, כי השלכוני לעומק אך אתה ברחמיך העליתה אותי משם ולא נתת להם לשמוח בנצחונם.

ג.ד. ה' אלוקי - כשם שהקב"ה דואג לאדם להסתדר ולהתגבר על בעיותיו בחיים, הן מבחינה כלכלית, חברתית כן דואג לאדם בחיי הגוף - הקב"ה נותן חיות - הצלה - יחידה, מירדי - כמעט ירדתי לבור ואתה החיאתני. נאמר בפס' מירדי בור - ללמדך, שהצלתו של הקב"ה היא מופלאה בהשגחה פרטית, שבמצב שלי לא היתה אפשרות הצלה ובודאי אנשים אחרים היו מתים, אבל בדרך לעשות הכל.

ה. זמרו לה' חסידיו - יכול האדם לחשוב שמטרת בנית ביהמ"ק היא להביא לפני הקב"ה קורבנות (אשם, חטאת וכו') שהאדם מביאים במצבים לא נעימים - ומגיע לכך לדכדוך הנפש לכן אומר דוד המלך - זמרו לה' חסידיו המטרה - העליזות, הרוממות - ולכן חייב האדם להיות תמיד במצב של זמרו.

עבודות

1. מהו הקשר בין המזמור לחג החנוכה?
2. מתי חובר מזמור זה וע"י מי?
3. אילו הרגשות מובאות בפסוקי המזמור?
4. "ארוממך ה' כי דילתני" - מהו שורש המילה "דילתני" ומה רצה דוד להדגיש במילה זו?
5. ערכי הקבלה בין פס' ג' וד', מהי הרפואה ומהי החיות?
6. עייני בפס' ה' - מהי כל המטרה של בנית ביהמ"ק?
7. "רגע באפו" - הסביר!
8. אדם יושב בשלוחה - אילו מחשבותיו, ומה מייעץ דוד כנגדם?
9. "ה' ברצונך", "אליך ה'", "שמע ה'" - מה משותף לקריאה הזו של דוד אל ה'?
10. הסביר -
"הפכתי" -
"מספדי" -
"למחול" -
דוד המלך מסיים את המזמור "ה' אלוקי לעולם אודך"